

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 กรุงเทพฯ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยระเบียบวิธีในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 กำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 กรุงเทพฯ ทั้งหมด จำนวน 104 คน แบ่งเป็นผู้บริหารระดับสูง 3 คน บุคลากรระดับหัวหน้ากลุ่ม 8 คนและระดับปฏิบัติการ 94 คน (ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2548) งานการเจ้าหน้าที่ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 กรุงเทพฯ กรมควบคุมโรค)

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างโดยการศึกษาจากเอกสาร(Documentary research)โดย ศึกษาลักษณะรูปแบบ หลักการทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม ให้ความครอบคลุม ถึงวัตถุประสงค์และสมมุติฐานที่ทำการวิจัยมีการดำเนินการแบ่งเป็น 3 ตอน ในแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และระยะเวลารับราชการ มีลักษณะแบบให้เลือกตอบ (Check list) ทั้งหมด 5 ข้อ ได้แก่

ข้อ 1. เพศ เป็นข้อมูลประเภท มาตรฐานนามบัญญัติ (Nominal scale)

1.1 เพศชาย

1.2 เพศหญิง

ข้อ 2. อายุ เป็นข้อมูลประเภทมาตรฐานเรียงลำดับ (Ordinal scale) ผู้ศึกษาได้ใช้วิธี
คำนวณแบบช่วง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{60 - 20}{4} = 10 \text{ ปี/ช่วง} \end{aligned}$$

2.1 20-29 ปี

2.2 30-39 ปี

2.3 40-49 ปี

2.4 ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

ข้อ 3 . ระดับการศึกษา เป็นข้อมูลประเภท มาตรฐานเรียงลำดับ (Ordinal scale)

4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

4.2 ปริญญาตรี

4.3 ปริญญาโท

4.3 สูงกว่าปริญญาโทขึ้นไป

ข้อ 4. ระดับตำแหน่ง เป็นข้อมูลประเภท มาตรฐานเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

5.1 ระดับตำแหน่ง 1-4

5.2 ระดับตำแหน่ง 5-6

5.3 ระดับตำแหน่ง 7-8

5.4 ระดับตำแหน่ง 8 ขึ้นไป

ข้อ 5. อายุราชการ/ ระยะเวลาในการทำงาน เป็นข้อมูลประเภท มาตรฐานเรียงลำดับ
(Ordinal Scale) โดยประมาณช่วงอายุราชการ (ได้จากข้อมูลของงานการเจ้าหน้าที่ สำนักงาน
ป้องกันควบคุมโรคที่ 1 กรุงเทพฯ ฯ)

6.1 1-10 ปี

6.2 11-20 ปี

6.3 21-30 ปี

6.4 มากกว่า 30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับปัจจัย ที่มีผลต่อการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่1 กรุงเทพฯ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า ระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิคิรต์ (Likert Scale) จำนวน 42 ข้อ คะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาองค์กรองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Question)

3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้โดยนำแบบสอบถามที่ได้ทำการออกแบบไว้ ไปทดสอบ ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามแล้วให้อาจารย์ ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข เนื้อหา ภาษาให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แล้วนำมาสอบความเชื่อมั่น(Reliability)ของ แบบสอบถาม โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(coefficient) ในภาพรวม ทั้งฉบับ จำนวน 30 ชุด ค่าความเชื่อมั่น ที่ 0.9762

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

- 1) นำแบบสอบถามที่แก้ไขข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้ว ออกเก็บข้อมูลจริงด้วยตนเอง
- 2) นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลจริงมาตรวจสอบความสมบูรณ์
- 3) นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส (Coding) ในแบบ ลงรหัส สำหรับประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้ศึกษา ได้ค้นคว้าในเอกสาร คู่มือ ตำรา วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและอินเทอร์เน็ต ทั้งในส่วนที่เป็น ข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา และในการอ้างอิง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ถูกรหัสแล้วไปบันทึกในคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Windows version 12.0 ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descript Statistic) เพื่ออธิบายถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ โดยการหาค่าความถี่และร้อยละและนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาองค์กรองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ด้านการเรียนรู้ ด้านองค์กร ด้านคน ด้านความรู้ และด้านเทคโนโลยี โดยการ หาค่าเฉลี่ย(x) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคำตอบ ตามเกณฑ์ ของคำตอบ เป็น 3 ระดับ ได้แก่

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการแบ่ง}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} = 1.33 \end{aligned}$$

แต่ละข้อในตอนที 2 เกณฑ์การให้คะแนนของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

- 1.00 – 2.33 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
- 2.34 – 3.66 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 3.67 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนรู้ ด้านวัฒนธรรม องค์กร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการความรู้ และด้านเทคโนโลยี ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาการทำงาน ที่แตกต่างกัน

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยใช้สถิติ T-test ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม โดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนของ

กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งดูได้จากค่า P (Prob.) ถ้าค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ถ้าค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ซึ่งขึ้นอยู่กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าแตกต่างหรือไม่แตกต่างกัน) และการทดสอบความแตกต่างจากคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) F-test ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (between group) กับความแปรปรวนภายในกลุ่ม (within group) การแปรผลจะดูจากค่า F(F-Prob.) ถ้าค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ถ้าค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ซึ่งขึ้นอยู่กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าแตกต่างหรือไม่แตกต่างกัน)

ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าจะมีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ถ้าต้องการทราบว่า เป็นคู่ใด ก็ต้องเปรียบเทียบเป็นรายคู่ (Multiple range test) โดยจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

(Fisher Least – Significant Difference)

4. ทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วยด้านการเรียนรู้ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการความรู้ และด้านเทคโนโลยี กับระดับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยใช้ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment correlation Coefficient)

5. การวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรคและสาเหตุของการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยวิธีการจัดกลุ่มบรรยาย

6. จัดลำดับที่ของปัจจัย 5 ด้าน ที่ต้องการให้ปรับปรุง โดยการหาค่าความถี่